

**SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2020 DO 2024**

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu		Współczesne społeczeństwo polskie		
Nazwa jednostki realizującej przedmiot		Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Rzeszowskim		
Typ przedmiotu (<i>obowiązkowy, fakultatywny</i>)		Przedmiot obowiązkowy fakultatywny (specjalistyczny) do wyboru		
Rok/semestr		Rok II, semestr zimowy		
Dyscyplina		Nauki socjologiczne		
Język wykładowy		j. polski		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu		Dr hab. Arkadiusz Tuziak, prof. UR		
Imię i nazwisko osoby prowadzącej/osób prowadzących przedmiot		Dr hab. Arkadiusz Tuziak, prof. UR		
Wymagania wstępne		Podstawowa wiedza z zakresu socjologii ogólnej, zainteresowanie aktualnymi zagadnieniami ekonomicznymi i politycznymi kraju		
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU (syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
<p>Przedmiotem opisu, analizy i dyskusji w ramach przedmiotu są charakter, przebieg i następstwa zmian systemowych w Polsce w wymiarze społeczno-politycznym, ekonomicznym i kulturowym. Celem przedmiotu jest charakterystyka, naukowa analiza i rozpoznanie najważniejszych aspektów funkcjonowania i rozwoju współczesnego społeczeństwa polskiego. Zakres merytoryczny analizowanych zagadnień i problemów obejmuje uwarunkowania i źródła zmian społecznych. Zawiera charakterystykę ich najważniejszych aspektów z uwzględnieniem wzajemnych oddziaływań przemian w sferze politycznej, społecznej, ekonomicznej i kulturowej. Elementy strukturalne i funkcjonalne polskiego społeczeństwa są ujęte zarówno w mikro-, jak i mezo- skali, a także w perspektywie uwarunkowań i procesów w wymiarze globalnym. Zastosowanie różnych perspektyw oglądu i różnych źródeł danych stworzy w rezultacie pogłębiony, wieloaspektowy i zarazem dynamiczny obraz współczesnego społeczeństwa polskiego.</p>				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza Lp.	Zna i rozumie			
1.	w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów dorobek nauk socjologicznych, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla dyscypliny naukowej	P8S-WG/1	Wykład ćwiczenia	prezentacja
2.	Główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub	P8S-WG/2	Wykład ćwiczenia	prezentacja

	artystycznych, w których odbywa się kształcenie					
3.	metodologię badań naukowych w dyscyplinie	P8S-WG/3	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
Umiejętności Lp.	Potrafi					
1.	wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki do twórczego identyfikowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów społecznych oraz do wykonywania zadań o charakterze badawczym.	P8S-UW/1	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
2.	dokonywać krytycznej analizy i oceny wyników badań	P8S-UW/2	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
3.	upowszechniać wiedzę w środowisku naukowym i inicjować debatę	P8S-UK/3 P8S-UK/4 P8S-UK/1 P8S-UK/5	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
4.	upowszechniać wiedzę także w formach popularnych	P8S-UK/2	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
Kompetencje społeczne Lp.	Jest gotów do					
1.	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P8S-KK/3	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
2.	krytycznej oceny dorobku w ramach dyscypliny	P8S-KK/1	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
3.	inicjować działania na rzecz interesu publicznego	P8S-KO/2	Wykład ćwiczenia	prezentacja		
FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW						
Semestr (nr)	Wykł.	Ćw./Konw.	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I	5	10	—	—	—	0
METODY DYDAKTYCZNE						
wykład z prezentacją multimedialną; ćwiczenia: prezentacje, dyskusja						
TREŚCI PROGRAMOWE						
Wykład / Konwersatorium:						
1. Społeczeństwo jako przedmiot analizy socjologicznej: perspektywa teoretyczna						
2. Dziedzictwo realnego socjalizmu a współczesne społeczeństwo polskie						
3. Innowacje w kontekście przemian społecznych						
4. Zakres i sfery różnicowań i konfliktów w społeczeństwie polskim						
5. Samorządność i społeczeństwo obywatelskie w perspektywie zmiany i rozwoju społeczeństwa polskiego						
Ćwiczenia / laboratoria / inne:						
1. Społeczeństwo polskie przed 1989 rokiem						
2. Przemiany społeczno-polityczne we współczesnej Polsce						

3. Ekonomiczny wymiar przemian
4. Przemiany społeczno-kulturowe: wartości, interesy, style życia, kapitał społeczny
5. Zmiany struktury społecznej
6. Współczesna rodzina polska
7. Wymiar społeczno-przestrzenny przemian: miasto – wieś, społeczności lokalne , regionalne
8. Nierówności społeczne – przyczyny, dynamika, skutki
9. Problemy społeczne – bieda, ubóstwo, wykluczenie, marginalizacja, migracje
10. Społeczeństwo polskie w perspektywie członkostwa w UE

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Wykład: obecność na zajęciach

Ćwiczenia:

Zaliczenie z oceną na podstawie prezentacji- gradacja ocen: brak prezentacji – 2.0; 1 prezentacje – 3.0; 2 prezentacje- 3.5; 3 prezentacje – 4.0; 4 prezentacje – 4.5; 5 prezentacji – 5,0

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	—
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	15
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	0

LITERATURA

Literatura podstawowa:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Giza A., Sikorska M., 2012, Współczesne społeczeństwo polskie, Warszawa. 2. Raciborski J., 2011, Obywatelstwo w perspektywie socjologicznej, Warszawa, PWN. 3. Wiatr J., Raciborski J., Bartkowski J., Frątczak-Rudnicka B., Kilian J., 2003, Demokracja polska 1989-2003. Warszawa. 4. Wnuk-Lipiński E., 1996 Demokratyczna rekonstrukcja. Z socjologii radykalnej zmiany społecznej, PWN, Warszawa. 5. Wnuk-Lipiński E., 2003, Granice wolności. Pamiętnik polskiej transformacji, Scholar/Collegium Civitas Press, Warszawa. 6. Jarosz M. 2011, Polacy we wspólnej Europie, dysproporcje materialne i społeczne, ISP PAN, Warszawa 7. Jarosz M. 2007, Transformacja. Elity. Społeczeństwo, ISP PAN, Warszawa. 8. Frysztacki K., Sztompka P. (red.) 2012, Polska początku XXI wieku: przemiany kulturowe i cywilizacyjne, PAN, Warszawa. 9. Sztompka P. 2005, Socjologia zmian społecznych, Znak, Kraków. 10. Morawski W. 2010, Modernizacja Polski. Struktury, agencje, instytucje, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa
Literatura uzupełniająca:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krzemiński I., Raciborski J., 2007, Oswajanie wielkiej zmiany. IFiS PAN, Warszawa. 2. Kojder A., (red.) 2007, Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne,

Wydawnictwo WAM, PAN, Warszawa.

3. Grabowska M., Szawiel T., 2001, Budowanie demokracji, Warszawa.
4. Golinowska S., Kocot E. (red.), 2013, Spójność społeczna. Stan i perspektywy rozwoju społecznego kraju w przekrojach regionalnych, Scholar, Warszawa.
5. Wnuk-Lipiński E., 2008, Socjologia życia publicznego, Scholar, Warszawa.
6. Zagórski K., Gorzelak G., Jałowiecki B., 2009, Zróżnicowania warunków życia. Polskie rodziny i społeczności lokalne, Scholar, Warszawa.
7. Bucholc M., Mandes S., Szawiel T., Wawrzyniak J. (red.) Polska po 20 latach wolności, Warszawa 2011.
8. Ratkiewicz P., Siemieńska R., Społeczeństwo w czasach zmiany. Badania PGSS 1992-2009. Warszawa 2009.
9. Gorzelak G., 2007, Polska regionalna i lokalna w świetle badań EUROREG-u, Scholar, Warszawa.
10. Zagórski K., 2009, Życie po zmianie. Warunki życia i satysfakcje Polaków, Scholar, Warszawa.
11. Jurczyńska-McCluskey E., Szczepański M.S., Zagała Z., Równi i równiejsi. Zwycięzcy i przegrani. Dynamika zróżnicowań społecznych w Polsce na przełomie XX i XXI wieku, Śląskie Wydawnictwa Naukowe, Tychy-Bielsko Biała 2006.
12. Kurczewska J., red. 1999, Zmiana społeczna, teorie i doświadczenia polskie. IFiS PAN, Warszawa.
13. Hałas E., red. 2002, Rozumienie zmian społecznych, TN KUL, Lublin.
14. Tuziak A., 2005, Wielka zmiana z perspektywy lokalnej, Wydawnictwo UR, Rzeszów.

.....
Data i podpis prowadzącego przedmiotu

.....
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej